

Mogelijke voordelen + en nadelen - van Minimum Unit Pricing (MUP) voor verschillende stakeholders

Onderstaand Figuur 1 is een weergave van de belangrijkste voor- en nadelen per scenario voor het toekomstige prijsbeleid voor alcohol in Nederland, per stakeholder. In de laatste rij zijn een aantal mogelijke nadelen genoemd die voor alle stakeholders gelden. Voor een aantal hiervan is nog onvoldoende bewijs beschikbaar, bijvoorbeeld voor toename van grensverkeer en illegale handel. Toekomstig onderzoek zal moeten uitwijzen of dit ook echt nadelen zijn.

	MUP voor alle typen alcoholhoudende drank	MUP voor sommige typen alcoholhoudende drank	Alleen accijnsverhoging	Combinatie van accijnsverhoging en MUP
Matige drinkers	<ul style="list-style-type: none"> - Goedkoopste alcoholhoudende dranken worden duurder (het effect is beperkt, omdat deze groep relatief weinig goedkope alcohol drinkt). 	<ul style="list-style-type: none"> - Een aantal goedkope alcoholhoudende dranken worden duurder (het effect is beperkt, omdat deze groep relatief weinig goedkope alcohol drinkt). + Duurder geworden alcoholhoudende dranken kunnen vervangen worden door dranken zonder prijsverhoging. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle alcoholhoudende dranken worden duurder. Ook mensen die matig drinken, gaan dus meer betalen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle alcoholhoudende dranken worden duurder. Ook mensen die matig drinken, gaan dus meer betalen.
Overmatige, zware of problematische drinkers	<ul style="list-style-type: none"> - Goedkoopste alcoholhoudende dranken worden duurder. - Minder bestaanszekerheid voor huishoudens met een laag inkomen, omdat deze groep mogelijk meer geld aan alcohol gaat besteden. + Positieve gezondheidseffecten door minder drinken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Een aantal goedkope alcoholhoudende dranken worden duurder. - Minder bestaanszekerheid voor huishoudens met een laag inkomen, omdat deze groep mogelijk meer geld aan alcohol gaat besteden. + Positieve gezondheidseffecten door minder drinken. + Duurder geworden alcoholhoudende dranken kunnen vervangen worden door dranken zonder prijsverhoging. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle alcoholhoudende dranken worden duurder. - Groepen met hoge alcoholconsumptie en verslavingsproblematiek gaan mogelijk meer geld aan alcohol besteden. Dit kan nadelig zijn voor de bestaanszekerheid van huishoudens met een laag inkomen. + Positieve gezondheidseffecten door minder drinken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle alcoholhoudende dranken worden duurder. - Groepen met hoge alcoholconsumptie en verslavingsproblematiek gaan mogelijk meer geld aan alcohol besteden. Dit kan nadelig zijn voor de bestaanszekerheid van huishoudens met een laag inkomen. + Positieve gezondheidseffecten door minder drinken.

	MUP voor alle typen alcoholhoudende drank	MUP voor sommige typen alcoholhoudende drank	Alleen accijnsverhoging	Combinatie van accijnsverhoging en MUP
Overheid	<ul style="list-style-type: none"> – Geen inkomsten en (enige) belastingderving. – (Kosten voor) handhaving van beleid, waarschijnlijk vooral voor de lagere overheden. – Rechtszaken tegen de overheid. + Enige economische opbrengsten door afname van zorgkosten en kosten door ongevallen en criminaliteit. 	<ul style="list-style-type: none"> – Geen inkomsten en (enige) belastingderving. – (Kosten voor) handhaving van beleid, waarschijnlijk vooral voor de lagere overheden. – Rechtszaken tegen de overheid. + Enige economische opbrengsten door afname van zorgkosten en kosten door ongevallen en criminaliteit (het effect is minder groot dan bij MUP op alle typen alcoholhoudende drank). 	<ul style="list-style-type: none"> – Geen. + Inkomsten door accijnsverhoging. <p>NB: belastinginkomsten zijn overdrachtsinkomsten en worden weer uitgegeven aan algemeen belang. De uitgaven kunnen wel gecompenseerd worden door elders minder belasting te heffen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – (Kosten voor) handhaving van beleid, waarschijnlijk vooral voor de lagere overheden. – Rechtszaken tegen de overheid. + Enige economische opbrengsten door afname van zorgkosten en kosten door ongevallen en criminaliteit. + Inkomsten door accijnsverhoging.
Alcohol-producenten	<ul style="list-style-type: none"> – Afname van alcoholverkoop. + Kans om laag- of non-alcoholhoudende dranken te ontwikkelen met hogere marges. 	<ul style="list-style-type: none"> – Afname van alcoholverkoop. + Stimulans om laag- of non-alcoholhoudende dranken te ontwikkelen, waarop de marges hoger kunnen zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> – Afname van alcoholverkoop. + Geen. 	<ul style="list-style-type: none"> – Afname van alcoholverkoop. + Stimulans om laag- of non-alcoholhoudende dranken te ontwikkelen, waarop de marges hoger kunnen zijn.
Horeca	<ul style="list-style-type: none"> + Geen. De prijzen in de horeca liggen meestal al boven een minimum eenheidsprijs. + Afname van prijsverschil tussen horeca en retail, wat zou kunnen leiden tot omzetsijging in de horeca. 	<ul style="list-style-type: none"> + Geen. De prijzen in de horeca liggen meestal al boven een minimum eenheidsprijs. + Afname van prijsverschil tussen horeca en retail voor sommige typen alcoholhoudende drank, wat zou kunnen leiden tot omzetsijging in de horeca. 	<ul style="list-style-type: none"> – Prijsverhoging door accijnsverhoging. – Drinken van alcohol in de horeca wordt minder aantrekkelijk. + Geen. 	<ul style="list-style-type: none"> – Prijsverhoging door accijnsverhoging. – Drinken van alcohol in de horeca wordt minder aantrekkelijk. + Geen.

	MUP voor alle typen alcoholhoudende drank	MUP voor sommige typen alcoholhoudende drank	Alleen accijnsverhoging	Combinatie van accijnsverhoging en MUP
Retail	<ul style="list-style-type: none"> – Kosten voor aanpassing van de prijzen. – Geen mogelijkheid om bepaalde dranken goedkoper te maken om te compenseren voor het omzetverlies door MUP. + (Waarschijnlijk) hogere omzet. 	<ul style="list-style-type: none"> – Kosten voor aanpassing van de prijzen. + (Waarschijnlijk) hogere omzet. 	<ul style="list-style-type: none"> – Kosten voor aanpassing van de prijzen. + Geen. 	<ul style="list-style-type: none"> – Kosten voor aanpassing van de prijzen. NB: in dit geval twee keer: eerst voor accijnsverhoging, daarna voor MUP). + Geen.
Effecten voor alle stakeholders	<ul style="list-style-type: none"> – Grenseffecten. – Substitutie naar andere verslavende middelen. – Stimulans voor illegale markt. – Stimulans voor thuisbrouwen / thuisstoken. 	<ul style="list-style-type: none"> – Grenseffecten. – Substitutie naar andere verslavende middelen. – Stimulans voor illegale markt. – Stimulans voor thuisbrouwen / thuisstoken. 	<ul style="list-style-type: none"> – Grenseffecten. – Substitutie naar andere verslavende middelen. – Stimulans voor illegale markt. – Stimulans voor thuisbrouwen / thuisstoken. 	<ul style="list-style-type: none"> – Grenseffecten. – Substitutie naar andere verslavende middelen. – Stimulans voor illegale markt. – Stimulans voor thuisbrouwen / thuisstoken.